

כנפיים לפלמ"ח

מאת אלי אייל ז"ל

ב-16 בספטמבר 2005 התקיים בקיבוץ נען מפגש לוחמים של שתי מחלקות פלמ"ח ששכנו בקיבוץ בשנים 1945-1947. אחת היחידות היתה מחלקת הטייס שחבריה נבחנו ומויינו למקצוע זה במחנות דאייה בכפר ילדים שעל יד בית החולים בעפולה. אחרי מבחן ראשוני זה לטיסה מנועית ואחרי ומאבק עקשני על עצמאות ייעודית, הוקמה ב-1946 בנען מחלקת טייס עצמאית. במרוצת שתי שנים, במשטר חיים של "עבודה ואימונים", המחלקה הכשירה 35 טייסים בעלי רשיונות טיסה מנדטוריים. טיסות האימונים והטיסות המבצעיות בוצעו מבסיס חיל האוויר המלכותי הבריטי שברמלה, בו פעל גם בית הספר לטיסה של חברת "אורון". בתחום המבצעי, המחלקה עסקה ב:- צילום מהאוויר של תחנות משטרה ומכ"ם בריטיות ושל כפרים ערביים; בהכנת מנחתים במדבר יהודה, להסתרת מטוסים וראשי היישוב ובהטלה והצנחה של ציוד לחימה ליחידות פלמ"ח והגנה שבשטח. חברי המחלקה גם השתתפו בכל סוגי הפעילות הקרקעית של הפלמ"ח כחבלנים וכצלפים. רוב חברי המחלקה עברו בנובמבר 1947 לרשות שירות האוויר של ההגנה. רבים מהם שירתו אחר כך בחיל האוויר, בתפקידי טיסה, פיקוד והדרכה. לכבוד מפגש אנשי המחלקה בנען עוצב סמל חדש של כנפי טיסה המשלב את סמל הפלמ"ח המקורי עם סמל הכנפיים של חיל האוויר והמבטא בכך את המשותף ביניהם בבניית הכוח האווירי היהודי העצמאי. המעצב ה"רעיוני" היה אלי פיינגרש, מוותיקי המחלקה והעיצוב הגרפי נעשה בידי ורד איל. אחרי 60 שנה זכו אנשי המחלקה בפרט והפלמ"ח כולו לכנפי טייס משלהם.

